

دانشگاه امام صادق (ع)
دانشکده معارف اسلامی و اقتصاد
پایان نامه کارشناسی ارشد

عنوان:

نقش اوپک در بازار جهانی نفت در دهساله اخیر (1979 – 1988)

نویسنده: هوشنگ جعفری

استاد راهنما: صدالله البرزی

استاد مشاور: علی شمس اردکانی، منوچهر عسگری

سال تحصیلی: آذر 1369

توصیفگر: 174 ص . : جدول ، نمودار . شماره بازیابی 21 الف.

واژگان کلیدی: نفت / صنعت و تجارت / اوپک / قیمت گذاری .

چکیده:

هدف از پژوهش حاضر ، بررسی نقش اوپک در بازار جهانی نفت در طول سالهای 1979 – 1988 مورد بررسی قرار گرفته است. فصل سوم ، اختصاص به رابطه قیمت و عرضه نفت اوپک با غیر اوپک در طول سالهای مورد نظر دارد. بعد از تبیین رابطه بین قیمت نفت خام اوپک و نوسانات ارزش دلار و نرخ بهره در فصل چهارم ، در آخرین فصل به تئوری فرضیه عدم د رخصوص تأثیر گذاری یا عدم آن در اعلان های اوپک بر بازار جهانی نفت خام در طی سالهای مذکور پرداخته شده است.

یافته های حاصل از تحقیق نشان می دهد سازمان اوپک د ر نتیجه اقدام یک طرفه کمپانیهای نفتی در تقلیل بهای اعلان شده نفت خام به وجود آمد وهدف اولیه آن جلوگیری از تنزلهای آینده بها و بازگرداندن آن به نرخ واقعی پیش از سال 1960 بود . در حال حاضر، بعضی از تولیدکنندگان نفت بخصوص درمیان کشورهای صنعتی در مسیر کاهش تولید قرار گرفته اند واین به دلیل آن است که اکثر اکتشافات نفتی در این کشورها صورت گرفته است. لذا به نظر می رسد در دهه 1990 تولید غیر اوپک کاهش یابد. در نتیجه این امر ، تقاضا برای نفت اوپک نیز افزایش خواهد یافت . اما آنچه که مانع از دستیابی به نرخ واقعی نفت شده است ، تمایل تولید کنندگان نفت به خصوص بعضی از اعضا اوپک به تولید بیش از تقاضا بوده است و رسیدن به نرخ مورد نظر ، مستلزم وجود یک نظم منطقی در درون اوپک وایجاد جوی توأم با تفاهم بین اعضاء اوپک و غیراوپک درزمینه کنترل تولید است.

در دهه مورد نظر ، همه صادر کنندگان نفت به جز عربستان و کویت و عراق ، به ضرورت همکاری اوپک و غیر اوپک اذعان داشته اند و بازار نیز کشش کافی برای افزایش نسبی قیمت نفت را دارا بوده است. ولی سیاستهایکشورهای فوق الذکر مانع از افزایش قیمت نفت در این دهه شد. انضباط در تعیین قیمت نفت به طور اصولی به دنبال تجدید قوا و استحکام درونی اوپک به دست می آید . با توجه به ارزیابی نفت به دلار ، در صورتیکه ارزش دلار کاهش پیدا کند این به معنای کاهش درآمد واقعی کشورهای صادرکننده نفت تلقی می شود. درطول سالهای مورد تحقیق ، عواید نفتی کشورهای صادرکننده نفت تحت تأثیر عوامل مختلفی چون کاهش تقاضا ، کاهش ارزش دلار و تورم قیمتتها روندی نزولی داشته است. بنابراین ازدو گروه سیاست های اقتصادی می توان برای مقابله با عوامل فوق الذکر استفاده کرد.

(1) استفاده از سیاستهایی که بر عوامل موثر بر قیمت نفت تأثیر دارند مانند جلوگیری از

افزایش عرضه

(2) اعمال سیاستهایی که بتواند زکاهش ارزی واقعی نفت جلوگیری نموده و در جهت حفظ قیمت رسمی آن حرکت کند ، مثل استفاده از سبدهای ارزی و یا استفاده از حق برداشت مخصوص به جای دلار به عنوان معیار قیمت گذاری نفت خام .

سازمان اوپک می تواند علیرغم کشمکش های درونی سازمان که به وسیله سیاستهای مختلف دولتهای عضو و عوامل بیرونی که با آن مواجه است ، در مواقع حساس جهانی ، تصمیماتی اتخاذ کند که بدون شک برای همه اعضاء حیاتی می باشد.